

Sigita Šimkuvienė. Sandros Ščedrinės nuotr.

Po lietuviybės skėčiu darbų užteks visiems

Net nesitiki, kad praėjo tiek daug metų, kai aš gyvenu Amerikoje. Rodosi, visai neseniai ryžausi palikti savo mielą Tauragę, vyro kapą, mamytę ir uošvius. Pradžioje buvo nepaprastai sunku – buvau čia be savo dukrų, be kalbos, be dokumentų.

Sigita ŠIMKUVIENĖ

Atvykusi dirbau sunkų fizinį darbą nekilnojamojo turto kompanijoje – tvarkiau namus, tapau dažytoja (sekėsi, mat ranka turėjo įgūdžių žaisti stalo tenisą), kasiau sniegą, kad nuomininkai nepaslystų, neapsikentusi sodinau gėles priešais pastatus. Dėkoju likimui, kad tėveliai išauklėjo darbščią, stiprią, savarankišką, tolerantišką – to reikėjo susidūrus su skirtingų kultūrų žmonėmis.

Lietuvoje dirbau mokytoja, buvau vaikų darželio vedėja. Stengiausi, kad mano mokiniai išaugtų dorais piliečiais. Visada ieškojau būdų sudominti mokinius, uždegti žinių troškimu, skatinti būti smalsius. Ir Amerikoje pavyko įsidarbinti mokytoja, tad visa tai tęsiu su amerikoniukais, o šeštadieniais mažuosius lietuvius mokau savo įsteigtoje Vaivos Vėbraitės vardo lituanistinėje mokykloje. Daugiausia dėmesio skiriu emocinam, jausminiam ir socialiniam vaiko pasiruošimui gyvenimui. Svarbus ir sveikos gyvensenos ugdymas, gamtos pažinimas. Smagu sužinoti, kad mano mažieji mokiniai maisto parduotuvėse įspėja tėvus,

kad „Ms. Sigita“ nemėgsta traškučių, tad reikia pirkti obuolį arba morką užkandžiams mokykloje.

Vadino ateiviais

Pasisekė, kad atvykau ne į kokią Niujorką ar Čikagą, o į Amerikos mastu vidutinio dydžio Niu Heiveno (New Haven) miestą, Konektikuto (Connecticut) valstijoje prie Atlanto vandenyno. Kažkada Niu Heivene lietuvių buvo daug. Kai atvykau, dar veikė Šv. Kazimiero bažnyčia su didele sale, bet lietuvių buvo nebedaug, tad pasijutau kaip patekusi į šeimą. Deja, dabar lietuviškos parapijos nėra. Niu Heiveno Lietuvių Bendruomenės nariai rinkdavosi Šv. Kazimiero parapijoje per didžiausias šventes, tokias kaip Vasario 16-oji ir kitos. Vieni kitus pažinodami jie naujus „ateivius“ (taip jie mus vadino – iš angliško „newcomer“) lengvai atpažindavo ir globodavo. Ėmiau dalyvauti švenčių programose. Savo nuostabai čia vėl susitikau nepaprastą moterį, su kuria susipažinau 1991 metais Klaipėdoje – Vaivą Vėbraitę. Tuomet ji Lietuvos mokytojams buvo atvežusi APPLE (*American Professional Partnership for Lithuanian Education*) progra-

mą, skirtą supažindinti Lietuvos mokytojus su demokratinio krašto ugdymo sistema, šiuolaikiniais mokymo metodais. V. Vėbraitė buvo tų kursų sumanytoja, organizatorė ir ilgametė direktorė. Aš buvau viena iš pirmųjų kursų lankytojų. Buvo lemta su Vėbraite ne tik kartu dirbti, bet ir bendrauti su jos šeima, būti šalia jai iškeliaujant Anapilin.

Septyniolikai metų

Po sunkių savaitės darbų susitikti su lietuviais man buvo tikra atgaiva. Pirmas man pavestas LB darbas buvo vesti aktorius Kosto Smorigino koncertą Šv. Kazimiero parapijos salėje. Susirinko apie šimtą lietuvių – daug naujų veidų, daug jaunų, įdomių žmonių. Ta patirtis nepamirštama. Susipažinau su lietuviška spauda ir ėmiau rašyti lietuviškų renginių aprašymus – ten ir ten įvyko, susitiko... Labiau įsitraukusi į lietuvišką veiklą, sutikau daug lietuvių, kurių istorijos buvo nepaprastai įdomios. Aprašiau keletą lietuvių, su jais susidraugavau. Mano rašinėlius spausdino tada Niujorke leistas „Darbininkas“. Juos pastebėjo Filadelfijoje gyvenantieji Algiman-

tas ir Teresė Gečiai, tuo metu gerb. Algimantas buvo JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, miela Teresė – KV sekretore. Sulaukiau iš jų skambučio, pasikalbėjome ir jie pakvietė atvykti į Vašingtone vykšiančią JAV LB Tarybos sesiją, o jos metu buvau pakviesta būti KV nare „ateivių reikalams“. Ir taip septyniolikai metų įkričiau į kunkuliuojantį KV veiklos katilą, kurį šešerius metus teko maišyti būnant vyriausiąja virėja.

Jeį ne aš ir tu, tai kas?

Eiti JAV KV pirmininkės pareigas apsiėmiau, nes jaučiausi pasiruošusi, „pribrendusi“. Buvau dirbusi Krašto valdyboje prie trijų pirmininkų – Algimanto Gečio, Vaivos Vėbraitės ir Vyto Maciūno. Stebėjau, mokiausi, buvo be galo įdomu, smalsu. Kai mane išrinko pirmininke, visada galėjau pasikambinti savo buvusiems vadams ir pasitarti. Kai suabejodavau, kaip tvarkytis, pagalvodavau: „O kaip Vaiva darytų šiuo atveju?“ Turėjau ir asmeninių ambicijų įrodyti, kad mes, ateiviai iš Lietuvos, esame gabūs, ryžtingi ir pajėgūs tęsti garbingą JAV LB organizacijos veiklą. Rengėme dainų ir šokių šventes, pati dalyvavau jose. Steigėme

naujas LB apylinkes, mokyklas, ruošėme jaunimo seminarus. Per sportą ir kultūrą išjudinome ar suradome daug naujų kūrybingų veikėjų, vienas iš jų – Laurynas Misevičius, PLB valdybos narys. Taip išaugo nauja veikėjų karta, palaipsniui keitėsi apygardų, apylinkių pirmininkai, daugiau jaunimo ateidavo į svarbiausias LB šventes. Matau stiprų potencialą – naujų bendruomenininkų „kalvę“ lituanistinėse mokyklose. Svarbu mūsų mokiniams patraukliai, išradingai pristatyti JAV LB istoriją ir tikslus bei pamokyti, kaip tęsti LB veiklą. Mano mėgstamas posakis:

Jeį ne aš ir tu, tai kas bus su lietuvybe Amerikoje, kas bus su Lietuvos demokratija ir saugumu?

„Jeį ne aš ir tu, tai kas bus su lietuvybe Amerikoje, kas bus su Lietuvos demokratija ir saugumu?“ Per savo šešerius vadovavimo JAV LB metus turėjau puikią bendražygių komandą, valdybą. Visi dirbome kartu – pasiginčydami, išklaudydami vieni kitus, pasitardami. Mokiausi pati, mokiau savo jaunesnius bendražygius atsakingsumo. Jeį kolega negalėdavo atlikti

savo įsipareigojimų, pirmininkė „tempė vežimą“ į priekį su kitais nariais. Negailėjome jėgų, stengėmės atlikti visus mums JAV LB Tarybos skirtus darbus ir darėme net daugiau, negu mums buvo pavesta.

Mažoji Lietuva Amerikoje

Norėdami įtraukti kuo daugiau naujų narių į Bendruomenę, rašėme paraiškas Lietuvių Fondui prašydami finansinės paramos mūsų renginiams ir koncertams, parodoms, archyvų išsaugojimui, konferencijoms, lituanistinių mokyklų veiklai. Dalyvavome ir Lietuvos Respublikos projektuose, plėsdami savo veiklą už JAV ribų. Lietuvoje mūsų veikla vyko ne tik Vilniuje ir Kaune, bet plėtėsi ir į Anykščių, Kupiškio, Tauragės, Radviliškio rajono bibliotekas, mažas kaimo mokyklas, vaikų dienos centrus. Tęsėme vasaros stažuočių Lietuvoje programą LISS (*Lithuanian International Student Services*), jai vadovavau penkerius metus. Lietuvius studentus iš JAV ir Kanados vežėme į Lietuvą, kur jie keletą savaičių per vasarą būdavo įvairių bendrovių ir įstaigų įdarbinami pagal savo studijų kryptį. Studentai galėjo ▶

S. Šimkuvienė (dešinėje) drauge su Raimonda-Markevičienė. Asm. archyvo nuotr.

2018 metais išleista B. Makausko ir V. J. Černiaus knyga angliu kalba „Lietuvos istorija“ („History of Lithuania“). S. Šimkuvienė prisidėjo prie šios knygos leidybos. Drauge su LR užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi. Tomo Razmaus nuotr.

pajusti gyvenimo Lietuvoje skonį, patobulinti lietuvių kalbą, daug ko išmokti savo studijų srityje (pvz., Lietuvos ligoninėse), net gavo akademinį kreditą. Programą „Gimnazistai – Lietuvai“ vykdė penkerius metus. Iš JAV ir Kanados gimnazistai keliaudavo į Lietuvą ir savanoriaudavo dvi savaites sostinėje, dvi – provincijoje, priimdavo į programą ir vaikus iš Lietuvos kaimo vietovių. Mūsų vaikai mokė Lietuvos jaunimą savanoriavimo ir pilietiškumo, savo darbu parodydami Lietuvos žmonėms, kad „išlepusiems amerikonom“ rūpi Lietuva ir jos žmonės.

Įsimintiniausi renginiai man buvo dainų ir šokių šventės, suruoštos mano kadencijos metu. Buvau ir pati dalyvė, šokau su „Berželio“ šokių grupe iš Hartfordo, CT ir dainavau su „CT balsais“. Tokiose šventėse jauti, kad mes, JAV lietuviai, sukūrę čia mažąją Lietuvą, savo šokiais ir dainomis stebiname kitas etnines grupes. Praeitų metų Vasario 16-osios proga Vašingtone turėjau garbę priimti JAV Lietuvių Bendruomenei skirtą Lietuvos diplomatinės žvaigždę, kurią įteikė užsienio reikalų ministras Linas Linkevi-

čius. Džiaugiamės, kad pagaliau Lietuvos valstybė įvertino išėjimo indėlį į diplomatijos darbus – juk žinome, kiek daug pastangų LB įdėjo, kad Lietuva taptų NATO nare. JAV Lietuvių Bendruomenė visada savo veikla buvo išskirtinė – didžiausia narių skaičiumi, teritoriškai – plačiausia, palaikanti gerus ryšius su JAV Kongreso nariais ir valstijų bei savivaldybių vadovais.

Pasitikėjimas bendražygiais

Per šešerius savo kadencijos metus turėjau galimybę prisiliesti prie savo kolegų gyvenimo. Mūsų valdyboje buvo skirtingo amžiaus lietuvių, turinčių ilgametę organizacinio darbo patirtį ir tik pradedančių susipažinti su organizacine veikla. Negaliu nepadėkoti jiems visiems, o ypač – dr. Elonai Vaišnienei, Algimantui Gustaičiui, Juozui Kazlauskui, Donatui Janutai. Visada labai svarbu pasitikėti savo bendražygiais, mokėti padraštinti. Dar vis kalbuosi su buvusiais KV nariais, bendraujame laiškais ir juose smagu skaityti: „Pasiilgom mūsų susitikimų, posėdžių.“ Didžiuojusi savo buvusiais KV komandos nariais, kurie, pasisėmę patirties, dirba naujos KV sudėty-

S. Šimkuvienė su šviesaus atminimo režisieriumi, poetu Jonu Meku. Asm. archyvo nuotr.

je – Aukse Motto, Loreta Timukienė, Austėja Sruoga, Rasa Dooling, Valdas Buožys, Rasa ir Tomas Mitrulevičiai, Laura Vidžiūnaitė.

Manau, kad labai svarbu LB vadovams ne tik būti scenoje ir priimti liaupses, bet ir eiti į žmones, nuoširdžiai bendrauti su jais, užmegzti pažintis ir surasti naujų veiklių organizacijos narių. Kartais tereikia pastebėti, padėkoti už jų veiklą, paprašyti pagalbos kokiam projektui – ir kūrybingų žmonių, kurie įsijungs į veiklą, atsiras. Man taip džiugu, kad mano surastų aktyvių LB veikėjų yra išsibarsčiusių po visą Ameriką. Turiu puikius draugystės, pasitikėjimo ryšius, o tai ypač svarbu organizaciniame darbe. Savo buvusiesiems ir būsimiems kolegoms, Kraštų valdybos pirmininkams linkiu nuoširdžiai pasidairyti po savo kraštų LB, pagalvoti apie savo organizacijos ateitį – ruošti sau pamainą. Po lietuviybės skėčiu darbų užteks visiems. Visos KV pirmininko regalijos perduotos naujam JAV LB KV pirmininkui.

JAV Lietuvių Bendruomenė bendradarbiauja su Vilniaus universitetu. Būsiami gydytojai su praktikos vadovais drauge su Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės direktoriumi Algimantu Pamernecku ir Sigitą Šimkuvienę. Sauliaus Čirbos nuotr.

Lietuviška veikla tęsiasi

Gerai, kad nebesu prie JAV LB Krašto valdybos vairo, nes likimas taip lėmė, kad mano vyras (antrą kartą ištekėjau Amerikoje), kuris visą laiką man padėjo būti veiklia visuomenininke ir neretai pats ateidavo į pagalbą, dabar yra slepiamas sunkios ligos ir reikalauja ypatingo dėmesio. Mano anūkė Luka galės daugiau laiko praleisti su močiute, tai man bus pats didžiausias džiaugsmas. Aišku, mano daržas ir gėlynas taip pat daugiau matys šeimininkę. Mano darbas dviejose amerikietiškosiose mokyklose tęsis. Dabar esu JAV LB Tarybos Prezidiumo narė, o PLB valdyboje – Plėtros ir tvarumo komisijos pirmininkė. Taigi, lietuviška veikla tęsiasi. Dar liko mano parašytų projektų, kuriuos reikia baigti vykdyti ir už kuriuos reikia atsiskaityti Lietuvių Fondui. Kai baigsiu šiuos darbus, daugiau įsijungsiu į Vaivos Vėbraitės lituanistinės mokyklos vyresniųjų vaikų mokymą.

Džiaugiuosi, kad Lietuva 2019 metus paskelbė Pasaulio lietuvių metais. Dažnai vartoju tokį

S. Šimkuvienė „100 Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“ renginio metu drauge su LR Užsienio lietuvių departamento direktoriumi Marijumi Gudynu. Tomo Razmaus nuotr.

Dažnai vartoju tokį posakį: „Stipri išėivija – stipri Lietuva.“

posakį: „Stipri išėivija – stipri Lietuva.“ Būdama po PLB skėčiu dairausi ir dairysiuos į visas pasaulio valstybes, ieškoma lietuvių ir juos telkdama į LB organizaciją. Galime pasidžiaugti neseniai

įsikūrusia dar viena nauja LB – Šri Lankos ir Indijos Lietuvių Bendruomene.

Norėčiau, kad už Lietuvos ribų gyvenantys lietuviai vertintų savo lietuviškumą, būtų vieningi, pakantūs. Manau, kad tarp PLB uždavinių turėtų būti parodymas Lietuvai, kad lietuviams, kad ir kur jie gyventų, rūpi Lietuva ir jos žmonių gerovė. ■

S. Šimkuvienė drauge su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovais. Tomo Razmaus nuotr.